

TRADICE. První obnovené havířské průvody na fotografii zachytil jejich iniciátor Johannes Haupt.

Foto: fotoarchiv Muzeum Vysočina

Počátky jihlavského havíření Devítky v letopočtech jsou Jihlavě souzeny

Psal se rok 1799, kdy se jihlavský rodák Johann Heinrich Marzy rozhodnul oživit pomalu mizející vzpomínku na konec těžby v jihlavském revíru.

Město bylo bez horníků již 16 let a oslavy vzniku se už při prvních přípravách zdály prázdné jako vykutané doly ve Starých Horách.

A tak se téměř osmdesátiletý Johann Heinrich Marzy rozhodl podnítit své sousedy k poslednímu připomenutí nedávné stříbrné slávy Jihlavy.

První průvod

První jihlavský havířský průvod šel při pěti denních oslavách založení Jihlavy 24. června 1799.

„Ten den již od časného rána proudily davy Jihlavanů i návštěvníků města z širokého okolí ke kostelíku sv. Jana Křtitele,“ píše v knize vydané v roce 2009 s názvem Havíření

na Jihlavsku jeden z autorů Zdeněk Jaroš.

V průvodu šli učitelé, žáci i studenti gymnázia, zástupci jihlavských cechů s prapory, kněží a řeholníci, úředníci, ostrostřelci a nakonec i městská honorace.

Vznik a zánik tradice

Od té doby se na svátek svatého Jana Křtitele chodilo každoročně skoro sto let. V 80. letech 19. století se ale začínalo zapomínat. A stejně jako předtím se i nyní objevil nadšenec, který zašlou slávu obnovil – Johannes Haupt.

Tento fotograf a historický nadšenec založil Spolek pro zachování historického havířského průvodu v Jihlavě. A jak se psalo v názvu spolku, tak se také uskutečnilo.

Po sedmileté teoretické přípravě, pečlivém studiu dobových pramenů a četných konzultacích s odborníky se Hauptovi podařilo vytvořit neby-

valé zápisy o jihlavském hornictví a ušít repliky havířských krojů.

A tak se 24. června, tentokrát roku 1890, opět šlo a slavilo.

Politické (ha)víření

Romantika průvodu byla v posledním roce 19. století odsunuta oslavou německého nacionalismu. Největší průvod v dějinách města s tisíci účastníky zahájil říšský herold s trubači.

Ušily se nové kostýmy, vyrazily se pamětní mince. Vznikla nová historie jihlavských havířských průvodů, která trvala až do konce druhé světové války.

Po odsunu jihlavských Němců a po komunistickém puči v únoru 1948 se zdálo, že je vše opět zapomenuto. Jihlavané ale nezapomínají a řada občanů v čele se správcem muzea a archivářem Arnoštem Kábou, se k tradici vrátila, i když v režimem tolerované

formě i termínu – už se nešlo v červnu, ale v září na Den horníků.

Tehdejší průvod měl s těmi původními společně jen hornické kroje a nadšení pořadatelů. Slavilo se 700. výročí jihlavského městského a horního práva, když se ke kostelu sv. Jana Křtitele vydalo 148 chlapců.

Úředníci však nadšení pořadatelů nesdíleli a kroje se opět uložily do košů v muzejním depozitáři. Průvod se opět obnovil v roce 1957, ale už se nesmělo jít ke kostelu sv. Jana Křtitele. Poslední průvod před Sametovou revolucí šel Jihlavou v roce 1967.

Současnost

Havířský průvod, jak jej známe dnes, šel poprvé v roce 1999. Více o dvouleté cestě za obnovenou tradicí se dozvíte v rozhovoru s členem spolku Jihlavský havířský průvod Milanem Kolářem na čtvrté straně Novin jihlavské radnice. -tz-

**Unikátní nálezy
v jihlavských domech**

Strana 3

**Program
Jihlavského havíření**

Strana 15–17

**Výjimky z nočního
klidu**

Strana 19

**Úpravy
u ZŠ Rošického**

Strana 23